

2025-08-28

Socialdepartementet
103 33 Stockholm
Sverige

Mikael Dubois
0702493238
mikael.dubois@tco.se

TCO yttrande över Promemorian: Arbetsprövning med bibehållen sjukpenning.

S2025/00933

Tjänstemännens centralorganisation TCO har givits möjlighet att inkomma med yttrande över promemorian Arbetsprövning med bibehållen sjukpenning (S2025/00933).

I promemorian föreslås att den som är beviljad hel sjukpenning ska ha möjlighet att arbetspröva hos sin arbetsgivare utan att det påverkar rätten till sjukpenning. Arbetsprövning ska vara möjlig under två separata perioder om 14 dagar inom en ramtid på 365 dagar. Det ska minst vara 30 dagar mellan två sådana perioder (s. 18). Vidare föreslås att en av både arbetsgivare och arbetstagare undertecknad anmälan om arbetsprövning ska inkomma till Försäkringskassan senast två veckor före den första dagen i en period med arbetsprövning (s. 27). Under tid med arbetsprövning omfattas den enskilde av arbetsskadeförsäkringen (s. 31).

Att tjänstemännens kompetens och erfarenheter tas tillvara i arbetslivet är en förutsättning för ett välfungerande samhälle och en konkurrenskraftig ekonomi. En del i detta är att tjänstemän som blir sjukskrivna ges rimliga möjligheter att komma tillbaka till sitt arbete där deras kompetens och erfarenhet kan tas tillvara. TCO välkomnar därför och **tillstyrker** promemorians förslag på möjlighet att arbetspröva med bibehållen sjukpenning. Möjlighet att arbetspröva på den egna arbetsplatsen med bibehållen sjukpenning innebär, som promemorian framhåller, en sänkning av trösklarna för återgång i arbete och kommer förhoppningsvis leda till att fler sjukskrivna ges möjlighet att återgå i sitt tidigare arbete.

Samtidigt har TCO en del synpunkter på förslagets utformning i promemorian, som i olika delar framstår som mindre ändamålsenlig. TCO **efterfrågar därför kompletteringar** av promemorians förslag utifrån nedanstående synpunkter.

För det första föreslås att endast de som är sjukskrivna på heltid ska ges möjlighet att arbetspröva med bibehållen sjukpenning med motiveringen att arbetsprövning är ett första steg för att se om den

försäkrade överhuvudtaget har en arbetsförmåga (s. 19). TCO utgår från att för dem som har flera anställningar, exempelvis två anställningar på 50 procent vardera, innebär detta att arbetsprövning är möjlig inom vardera av anställningarna. TCO förutsätter också att Försäkringskassan följer upp en period med arbetsprövning med samordningsmöte, exempelvis för att undersöka förutsättningarna för rehabiliteringsersättning.

För det andra förslås att varje period med arbetsprövning ska löpa på under 14 kalenderdagar i följd, oavsett hur mycket den enskilde faktiskt prövar på att arbeta under denna period. I praktiken innebär detta att för de flesta blir antalet dagar med arbetsprövning 10 dagar.

TCO anser att denna period är alldeles för kort. Om den försäkrade en längre tid varit frånvarande torde tiden det tar att komma in i arbetet och verkligen pröva arbetsförmågan vara längre än 10 dagar. TCO anser därför att tiden för arbetsprövning ska avgöras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet och kunna uppgå till minst motsvarande 21 dagar (dvs 15 arbetsdagar – 3 veckor). Ytterligare tid med arbetsprövning ska vara möjligt om det behövs, eventuellt efter godkännande av Försäkringskassan utifrån underlag från den försäkrade, arbetsgivare och behandlande läkare.

Vidare anser TCO att uppehåll, eller senareläggning, av perioden med arbetsprövning bör kunna göras om händelser som ligger utanför den enskildes kontroll inträffar och som innebär att arbetsprövningen de facto inte kan genomföras, exempelvis att den enskilde drabbas av influensa. Promemorian understryker att enligt förslaget ska sådana händelser inte innebära att perioden med arbetsprövning förlängs eller kan nyttjas vid annat tillfälle (s. 23), vilket framstår som icke ändamålsenligt mot bakgrund av övriga tidsbegränsningar som promemorian föreslår.

Även begränsningen på två perioder med arbetsprövning inom en ramtid på 365 dagar som är knuten till den försäkrade, kan innebära en betydande begränsning av förslagets ändamålsenlighet (s. 23). Det kan mycket väl finnas behov av ytterligare perioder med arbetsprövning i det fall den försäkrade vid flera tillfällen blir sjukskriven av helt olika orsaker som helt sätter ned arbetsförmågan i den försäkrades arbete. Vidare innebär promemorians förslag att försäkrade med anställningar hos flera arbetsgivare inom ramtiden, antingen olika på varandra följande heltidsanställningar eller parallellt löpande deltidsanställningar, begränsas i möjligheten att pröva sin arbetsförmåga vid sjukskrivning i förhållande till sina olika anställningar. Samtidigt kan det finnas behov av flera perioder med arbetsprövning inom ramen för varje anställning, exempelvis för dem som har två parallellt löpande deltidsanställningar där olika sjukskrivningsorsaker påverkar arbetsförmågan olika i anställningarna. TCO anser därför att möjligheten till arbetsprövning

med bibehållen sjukpenning bör knytas till den försäkrades anställning hos en arbetsgivare, och därmed ge en större flexibilitet för dem med flera anställningar.

Promemorian föreslår att arbetsprövning ska anmälas till Försäkringskassan genom en av arbetsgivare och arbetstagare gemensamt undertecknad anmälan. Något godkännande från Försäkringskassan ska inte krävas då detta enligt promemorian skulle vara administrativt betungande (s. 27f).

TCO ifrågasätter om krav på godkännande från Försäkringskassan skulle innebära en stor administration. I största flertalet av fallen torde en automatiserad handlägningsprocess kunna tillämpas.

Promemorian lämnar till den enskilde att tillse att de föreslagna tidsbegränsningarna inte överskrids, vilket skulle kunna påverka den försäkrades rätt till sjukpenning (s. 28). TCO vill här påpeka att det för många kommer vara krångligt att hålla reda på om en ny period av arbetsprövning är inom gällande tidsbegränsningar eller inte, särskilt som möjligheten att arbetspröva följer den enskilde och en period med arbetsprövning hos en viss arbetsgivare påverkas av tidigare perioder hos andra arbetsgivare.

Vidare återkommer promemorian till att risken för överutnyttjande av möjligheten att arbetspröva från den försäkrades sida är liten då det är mer fördelaktigt för den som har arbetsförmåga att arbeta med lön istället för att arbetspröva med sjukpenning (s.31). TCO anser att detta resonemang är tveksamt. Oseriösa arbetsgivare kan mycket väl tänkas pressa arbetstagare att anmäla arbetsprövning för att därigenom minska lönekostnaderna, vilket med promemorians förslag kan få allvarliga konsekvenser för den enskilde när det i själva verket är arbetsgivaren som överutnyttjar systemet.

Sammantaget anser TCO att dessa synpunkter talar för att arbetsprövning bör godkännas av Försäkringskassan. Därigenom ges Försäkringskassan uppgiften att dokumentera perioder med arbetsprövning för de försäkrade och tillse att eventuella tidsbegränsningar inte överträds. Försäkringskassan får därmed också möjlighet att kontrollera i vilken utsträckning enskilda arbetsgivare använder sig av arbetsprövning för sina medarbetare. Ett frekvent nyttjande kan ge anledning till uppföljning och kontroll av arbetsgivaren. TCO vill också understryka att det generellt är viktigt att Försäkringskassan aktivt följer upp perioder med arbetsprövning för att säkerställa att ytterligare behov av insatser, exempelvis i form av rehabilitering eller arbetsträning, erbjuds den försäkrade.

Promemorian understryker att syftet med att återinföra möjligheten att arbetspröva med bibehållen sjukpenning är att det ska vara enkelt för den försäkrade och arbetsgivaren att använda sig av

arbetsprövning. TCO vill i detta sammanhang framhålla att beslut om arbetsprövning kan innebära en skyldighet för arbetsgivare att förhandla enligt 11 eller 13 §§ Lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL), särskilt om arbetsprövningen förväntas ske vid annat arbetsställe än det ordinarie eller på annat sätt påverka arbetsförhållandena för den försäkrade eller andra medarbetare. TCO anser att det i lagstiftningen bör påminnas om arbetsgivarens skyldigheter enligt MBL i dessa hänseenden.

Therese Svanström
Ordförande

Mikael Dubois
Utredare